

Si la terra és molt lleugera, cal piconar-la una mica amb l'aixada, perquè no es trobi la sement buidada de terra al seu entorn.

Si un cop sembrades, les aigües afeixuguen la terra, cal raspar-la un xic per amorosir-la. La sement solament deu enterrar-se uns 4-7 centímetres de profunditat i regar totseguit si la terra no és humida.

Un cop nascuts, si han nascut massa espessos, cal aclarir-los com més aviat millor, per a facilitar llur desenrotllament.

En arribar l'hivern del primer any, ja que el seu desenrotllament encara no permet pas d'empeltar-los, cal arrancar-los i tallar les arrels perquè no creixin d'una manera napiforme que dificultaria llur desenrotllament i tornar-los a plantar. Així, les arrels es reproduïen i tenen més facilitats de penetrar a les capes de la terra superficial. Si es procedeix d'altra manera per a fer la reproducció, no pot trobar-se pas la vigoria com amb aquesta.

BALDIRI JUSCAFRESSA

Els aliments melassats o ensucrats

Les fàbriques de sucre produeixen dos residus, que s'utilitzen per a l'alimentació dels animals. Un d'ells, és la polpa de remolatxa, aliment molt conegut a Catalunya, i altre, la melassa, residu semilíquid, de consistència xaroposa i de fàcil fermentació.

La melassa no és gaire coneguda al nostre país, motiu pel qual creiem oportú divulgar la seva utilització en el racionament del bestiar.

A tot arreu d'Europa la melassa es consumeix en quantitats formidables. A França el promig del consum anyal és de 82.000 tones; a Alemanya la quantitat és doble.

La melassa, a causa de la facilitat amb què fermenta i per consegüent difícil de conservar tal com surt de les fàbriques, es dona als animals barrejada amb altres aliments de poder absorbent com són la palla, fencs, segó, farines i altres. La mescla de melassa i altres aliments constitueix el que se'n diu *aliments o pinsos melassats o ensucrats*.

La composició química de les melasses és la següent:

	Melassa de sucreria %	Melassa de refinaria %
Sucre	44'20	45'80
Glucosa	0'20	0'15
Matèries minerals ...	10'27	11'30
Aigua	28'89	25'08
Matèries indeterminades	16'44	17'67

Entre les melasses de les sucreries i les de les refineries no hi ha pas, com s'acaba de veure, una gran diferència. Les substàncies de les melasses utilitzades en l'alimentació del bestiar con-

tenen del 44 al 45 per 100 de sucre i del 10 al 11 per 100 de matèries minerals.

En molts països on les sucreries són nombroses, els pagesos van a comprar-hi la melassa i ells mateixos fan la barreja amb altres aliments. La palla, el boll, els fencs, la bledarave, naps i altres aliments voluminosos es tallen en petits bocins i s'hi barreja del 30 al 60 per 100 de melassa.

La melassa també es pot barrejar amb aliments concentrats o semiconcentrats. El segó, turtó, farines de tota mena, la pinyolada o sansa i els residus de vinificació es barregen així mateix amb la melassa.

Les barreges, però, no són pas fàcils de practicar. La melassa, a causa d'ésser espessa com xarop, fa de mal manipular, i per altra part, convé de barrejar-la de seguida per a evitar que es faci malbé. Pel contrari, la melassa un cop barrejada amb altres aliments es conserva molt temps.

Per a facilitar les barreges de melassa amb altres aliments existeixen diverses màquines, el gravat d'una de les quals ilustra aquest article.

Hi ha molts ramaders, però, i principalment els propietaris d'empreses de transport, que prefereixen comprar els aliments melassats en el comerç, procedents de cases que els mereixen plena confiança. Els aliments melassats solen ésser tramesos en sacs de 50 a 70 quilos. Un dels aliments més comuns que es barregen amb la melassa és el segó, barreja que es sol practicar en parts iguals.

El segó melassat té una composició química promig de

- 18 % d'humitat.
- 7 » de matèries minerals.
- 8 » de proteïna.
- 1 » de grassa.
- 7 » de cel·lulosa.
- 19 » d'hidrocarbonats.
- 40 » de sucre.

Tots els aliments ensucrats són menjats àvidament per tota classe d'animals. Per això, una de les utilitats més grans de la melassa o dels aliments melassats, és la de barrejar-la amb matèries de poc valor, com els residus de vinificació i de fàbriques d'oli d'oliva, fent que d'aquesta manera els animals mengin una quantitat de brisa, granet, pinyolada o sansa, que donada sola no consumirien.

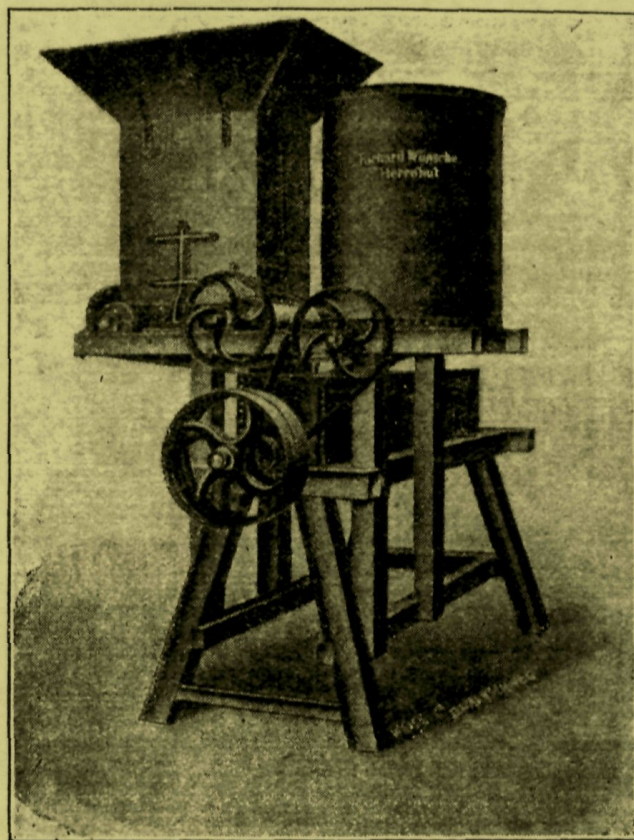
El sucre és l'aliment generador per excel·lència del calor i de la força. La principal despesa que fa un animal és la representada pel manteniment de calor del seu cos. Hi haurà, doncs, avantatge en introduir a la ració de qualsevol animal una certa quantitat de sucre.

El sucre l'aprofiten millor els animals monogàstrics, com són el cavall i el porc, que els poligàstrics (bestiar llanar, cabriu i boví). En aquests últims, el sucre abans d'arribar al veritable estómac sofreix l'atac de diverses bacteries, que el fan perdre una part del seu valor nutritiu. No obstant, quan aquests animals es posen en engreix o bé es troben en producció de llet, la melassa es pot utilitzar com vehicle apropiat per a incorporar-lo a aliments poc apetitosos.

El porc, el cavall i el mul aprofiten molt millor la melassa. Dotats d'un sol estómac, el sucre abans de posar-se en contacte amb la flora intestinal és immediatament absorbit.

Una de les utilitats més importants dels aliments melassats, és la de prevenir els còlics o mals de ventre, els quals tant sovintegen en els animals de treball, a l'estiu. Farà cosa de dos anys que un carreter de Barcelona se'm queixava de les nombroses baixes que cada estiu tenia a conseqüència dels mals de ventre. Jo li vaig aconsellar que fes entrar a la ració dels cavalls certa quantitat d'aliment melassat. Les baixes per mal de ventre han desaparegut. Això no és cap novetat. A l'estranger els efectes excel·lents de l'aliment melassat són tan sabuts, que són comptats els propietaris de cavalls que no els darien aliments melassats.

S'ha d'advertir, però, que la melassa, a cau-

Màquina de barrejar melassa

sa de contenir gran proporció de substàncies minerals solubles, la potassa en primer lloc, quan és donada en fortes quantitats pot originar diarrea i en les bèsties prenys fer-les avortar.

La melassa, doncs, s'ha d'administrar limitadament. En la forma de barreja amb segó, que és de les més corrents, les quantitats màximes que es poden donar són les següents:

Cavalls de més de 600 quilos	3'5 quilos
Idem de menys	2 »
Bous de treball	4 »
Idem en engreixament	2 »
Vaques de llet	3 »
Ovelles en engreixament	0'300 »
Porcs en engreixament	...	de 0'300 a 0'600	»

Els cereals essent uns aliments molt cars, s'ha de pensar i posar en pràctica aquells aliments que o són més barats, com el manioc, o que, tot hi essent bons, com els melassats, poden, pel sucre que porten, fer aprofitar altres aliments que d'altra manera els animals no acceptarien.

I no cal oblidar tampoc que per a evitar les indigestions o mals de ventre en els animals de treball no hi ha cap règim alimentici tan eficaç com el compost a base d'aliments melassats.

M. ROSSELL I VILA